

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La
Abonament lunar

pentru Decembrie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Armata unitară.

Monarhia noastră dualistă are numai un domnitor și numai o armată. Domnitorul și armata sunt legăturile întrupate ce fac din statul dualist un stat unitar. Îndată-ce armata va fi despicată în două părți, corespunzătoare formei dualiste a statului, nu mai poate fi vorba de un stat unitar, ci de două state independente legate numai prin persoana domnitorului, — adică avem de a face cu uniunea personală.

Deoarece până acum uniunea personală o găsim numai în programul kossuth-istilor, am fi în drept de a presupune, că numai acestia combat unitatea armatei și cer o armată națională maghiară.

Faptele însă ne arată, că toate partidele politice maghiare, chiar și cea guvernamentală, născuse la despicarea armatei noastre unitare și la crearea unei armate naționale maghiare.

Credem de prisos a dovedi acest lucru în special în ceea ce privește atitudinea celor două partide extreme kossuth-iste. Și partidul al așa numitei opoziții moderate, care stă pe baza tranșărilor, a arătat el însuși în mai multe rânduri, că n'are nici un fel de scrupuli de a merge mână în mână cu kossuth-istii, când este vorba de armata imperială și regească. Desbateră asupra S-lui 14 din legea militară și desbateră din zilele trecute asupra fabricii ungurești de arme a dat destule dovezi despre atitudinea ostilă a partidului apponyi-st față cu armata unitară.

Partidul guvernamental nu pășese cu același vizir deschis în contra armatei, dar și el este străbătut de aceleași simțăminte ca toate celelalte partide maghiare. Coloman Tisza, până-ce nu s'a așezat în fotoliul ministerial, a combătut și el în rând cu ceilalți instituțiunea armatei. În casa magnaților con-

tele Iuliu Andrassy a conces la 5 Martie 1889, că armata unitară trece în Ungaria (se înțelege numai la Maghiari!) de un corp străin, ba chiar dușman națiunii (maghiare!), Desider Szilágyi, actualul ministru de justiție, a desvoltat în ședința camerei din 21 Februarie 1889 teorii juridice despre pozițiunea armatei în monarhia dualistă.

Din aceste teorii el a tras consecuențele, că sistemul militar nu este comun, ci se regulează de fiecare stat independent pe baza unor principii unitare. Astăzi regularea se face din motive de oportunitate în conțelegere cu cealaltă parte a monarchiei. Însă s'ar pute întâmpla, — dicea dl Szilágyi, — ca să nu rezultă o înțelegere între ambele state, atunci urmează dreptul Ungariei de a stabili independent cu regele sau sistemul militar.

Aceste păreri ale celor mai autorizați reprezentanți ai cercurilor guvernamentale maghiare nu lasă nici un fel de îndoială despre cum cugetă și simțesc ele cu privire la armata unitară.

Este unitate de păreri la toți și teoreticesce cestiunea existenței armatei unitare este rezolvată încât pentru Maghiari.

Dacă rezolvarea practică sau reală a acestei cestiuni nu formează încă un punct al programului guvernului maghiar, nu atât indignațiunea „Vienei“, precum am văzut-o exprimată într'un articol publicat de „Reichswehr“ și reproduc de noi în numărul de ieri, este cauza, ci naționalitățile și finanțele oprese pe Maghiari a forma o armată națională independentă.

În armata comună se află (la începutul anului 1889 după a numărare oficială): 47.276 Români, 78.514 Sârbi și Croați, 43.279 Slovaci, un număr corespunzător de Ruteni și Nemți față cu 172.234 Maghiari. Sub împingările politice actuale ce fel de armată „maghiară“ ar fi această compozițiune? De ce însușire ar pute fi ea purtată?

Dacă cercurile vieneze indignate vor sprigini și mai departe politica de maghiarizare în Ungaria, s'ar pute ușor întâmpla ca să peardă Românul, Croatul, Sârbul, Slovaca, Rutenul și chiar și Germanul simțul și

însușirea astăzi încă destul de puternică pentru existența unei armate unitare. Și atunci nimeni altcineva decât chiar cercurile vieneze, care astăzi lovesc cu atâta vehemență în Maghiari pentru atacurile lor îndreptate contra armatei unitare, tocmai ele au dat barda în mâna Maghiarilor pentru despicarea armatei. Fiind formarea unei armate naționale maghiare la ordinea zilei, guvernul maghiar se va sci împăca și cu finanțele. Multe milioane s'au împrumutat până acum, — alianța israelită atât de „patriotică“ va deschide pentru camete bune sacul, mai ales când este vorba de o operă așa mare.

„Reichswehr“ se caute dar cauzele principale ale atitudinii ostile maghiare față cu armata unitară, ale graiului lor îndrăsnit și fără cumpăt, se le caute, dicem, mai ales la Viena și nu la Budapesta.

Programul opoziției moderate.

În fruntea numărului său dela 14 l. c. n., „Pesti Napló“ își publică într'un articol mai lung programul, pentru a cărui realizare promite a se întrepune. Având în vedere cunoscutele legături politice ale acestui ziar, trebuie să se presupună, că acest program e programul opoziției moderate și de aceea aflăm de bine a publica și noi în următoarele punctele lui mai esențiale:

Noi, se dice în program, urgăm autonomia catolicilor pe baza organizării terii, casatoria civilă obligatorie, inarticularea depline libertăți religioase și de conștiință.

Cu privire la aspirațiunile naționale îndreptate și legde pe terenul constituțional programul nostru e:

Menținerea bazei lela 1867 și deserviră ei validate în spiritul creațiunii ei. Prin urmar:

1. Crearea curții regesci-ungurești în acel mod, ca adevărata susținere a Curții Maiestății Sale să rămână comună, dar' cu privilegiul actelor de stat importante și al festivităților oficiale Ungaria să fie reprezentată singur numai prin dignitari d Curte ungurești;

2. Manifestarea independenței Ungariei cu privire la folosirea pajurilor, insigniilor și steagurilor la instituțiunile comune;

3. Scutirea și asigurarea caracterului național al honveșimii, prin urmare:

- a) la steagurile de signal ale comandantilor folosirea colorilor naționale și preste tot excluderea folosinței altor colorii simbolice la ori-ce insignii;
- b) organizarea generalității honveșimii;
- c) înființarea de trupe tehnice;
- d) asigurarea tuturor acestor prin o lege.

4. Realizarea intențiunii articolului de lege XII: 1867 în armata comună, care lege face amintire de o „armată ungurească“ drept „o parte întregitoare a armatei comune“.

S-ul 11 al aceleiași legi înșiră dispozițiunile privitoare la conducerea unitară, la organizarea internă a întregii armate drept nisce drepturi ale suveranului.

Conform acesteia legea militară dela 1868 nu conține nici o dispoziție cu privire la insigniile, la limba de serviciu, la steagurile etc. ale armatei ungurești, prin care, — prelungă susținerea unității militare a „întregii armate“, — individualitatea națională a armatei ungurești și-ar pute afla expresiune; căci ea a subsumat aceste afaceri sub noțiunile: „comandă, conducere și organizațiune internă“ și a fost de părere, că ele se țin de competența domnitorului. Legile create de atunci încoace sunt puse în aceleași margini.

Praxa obicinuită dela 1868 stă în contradicție cu intențiile articolului de lege XII: 1867 și realizarea părții respective a acestei legi aparține misiunilor ce sunt a se rezolva. . . De aceea, chiar dacă nu am atinge deloc stările de lucruri ce există dela 1868 în armata comună, trebuie să pretindem educațiunea militară ungurească. Aceasta însă își află expresiune în următoarele pretențiuni practice:

a) Examinarea voluntarilor de un an din Ungaria în limba maghiară, ceea-ce nu exclude considerarea corespunzătoare a Germanilor;

b) Școale reale militare și o academie militară egală cu cea din W. Neustadt cu limba de propunere maghiară. În legătură cu aceasta ar fi să se șteargă dispozițiunea S-lui 25 al legii militare cu privire la al doilea an de serviciu al voluntarilor.

Situatia în Ungaria.

„Kreuzzeitung“ din Berlin publică în numărul dela 11 Decembrie următorul articol primit dela corespondentul său din Budapesta:

F. Pesta, 7 Decembrie. Cabinetul Szapary a trecut în pace preste desbaterăa bugetară din casa deputaților. Prelungă ministrul de finanțe Weckerle și ministrul de comerț Baross a mai fost tractat decât o opoziție cu o extremă amabilitate și ministrul de justiție Szilágyi. Și contele Albin Csáky, care ca ministru de culte a dat privilegiu la o desbateră bisericească politică atât de adâncă și a avut să îndure aspre atacuri, e mai puțin nepopular în calitatea sa de ministru de instrucțiune. Căci „Pesti Napló“, care a fost combătut în cel mai vehement mod ordonanța lui cu privire la matriculele botezaților, a scris: „La sfârșitul desbaterii asupra bugetului ministerului de culte și instrucțiune publică, deputații din toate părțile fără deosebire de partid au isbucit în însușite strigări de „Ejjen!“ la adresa contelui Csáky, a cărui figură se înalță tot mai mult în viața noastră parlamentară și culturală. Resortul său e acel spațiu pacinic, acel *lucidum intervalum*, în care partidele, în interesul culturii noastre ce se află în desvoltare, se înțalnesc așa dicend la un armistițiu“. Această caracterizare a poziției ministrului de culte devine clară îndată-ce în pasajul de mai nainte în loc de termenul cultură se folosește cuvântul maghiar sare, deoarece-ce aceste două cuvinte stăd în Ungaria sinonime. De altfel articolul respectiv are și un interval lucid, căci se dice acolo: „În ce privește raporturile noastre de instrucțiune noi ne-am apropiat foarte mult de Apusul civilizat; cu toate acestea pentru noi ar fi un pericol prea mare, dacă ne-am încrede prea mult și am fi prea mulțumiți cu noi înșine. Pentru-că spațiul, care ne desparte de Apusul civilizat, nu se strimtoresce atât de curând, precum ar crede-o aceia, care preamăresc atât de mult progresele instrucțiunii noastre. Franția și Germania fac relativ cu mult mai mult decât noi pe terenul instrucțiunii publice. În interesul acesteia ele pun în mișcare toate mijloacele colosale lor culturale și jertfesc spre acest scop sume ne mai pomenite.“

„Cercurile administrațiunii noastre școlare de decenii încoace sunt hipnotizate de cestiunea planurilor de învățământ. Noi cu toții nu șcim cum să împărțim materialul de învățământ, precând punctul de gravitațiune al reformei instituțiunii noastre zace în ces-

FOIȚA „TRIBUNEI“

Correspondență din București.

X.

Iulia Hașdeu.

(Urmare și fine.)

Erina fie și o dovadă, pentru ceea-ce am dis mai la vale despre caracterele, pe care Iulia le-ar fi creat în lucrările sale de poet. Acțiunea, în care se desvolă caracterul Erinei, este simplă și de aceea cred, că zugrăvirile amănunțite fisece ar fi fost punctul, asupra căruia s'ar fi îndreptat toată energia autorului.

Și în adevăr, în acest volum găsim planuri, a căror realizare nu se poate închipui fără a presupune, că Iulia avea o deosebită dragoste pentru scene de violență patetică și că se simțea și harnică a le rezolvi, precum ni-o și dovedește execuția scenei, în care Sappho află că iubesc pe dușmanul ei (p. 61—63.)

Scenele aceste, și mai corect subiectele, care cuprind astfel de scene își aduc aminte de subiectele fantasiei antice, în care soarta produce groasnice conflicte între cuvințele rudii de sânge și între faptele eroilor tragici. Și pentru Iulia Hașdeu sunt deosebit de caracteristice subiectele, care se abat dela întocmirea firească a relațiilor familiare. Astfel avem un subiect, conceput la vîrsta de patru-sprezece ani (1883), al piesei „Le fils de Frédégonde“, în care fiul abandonat al unei mame o urrece pentru crădimele ei; încercă s'o ucidă, fără să știe că fi este mamă; este osândit de ea la tortura, care il omoară; și moare după-ce amîndoi se recunosc. Astfel este subiectul piesei ori romanului (Iulia nu se hotărîse încă ce să facă din el) Idylle

Moldave (1883), în care doi frați de cruce, Bujor și Păuna, se iubesc, dar' știu, că ar fi un sacrilegiu să se lase în voea pornirii lor, acesta ar fi după credința populară un păcat mai mare decât incestul. Astfel este subiectul piesei „Le remords de Madame Andran“ (1885), în care fostul amant al mamei voește să fie bărbatul unei fete, al draguței lui de odinioară. Subiectele aceste se sfîrșesc trist, madame Andran se ucidă jertfindu-se pentru fata sa, Bujor caută și găsește moartea în războiul pentru independență, Antonius, fiul Frédégondei, asemenea moare. Când acest soi de conflicte nu mai sunt spriginite de simțirea tineră și violentă a persoanelor din acțiune, ele se întorc spre sfîrșituri vesele și din conflicte atât de serioase Iulia scie să facă și comedii. Așa-i „Buvez de l'eau“ (1883), în care un tată și un fiu voiau să se însoare cu aceeași fată, dar' tatăl este păcălit; așa-i „Tante et nièce“, în care o nepoată datoare să-i fie recunoscătoare mamei sale, trebuie să-și câștige pe mirele iubit și de matusa exasperată de sfîrșitul piesei.*)

A doua grupă de proiecte dramatice sunt cele cu subiecte istorice. Vieța haiducilor români ar fi fost zugrăvită în „Les haidouques“, în „Popée“ am fi primit una din cele mai bine chibzuite piese, măsurată în ce privește numărul persoanelor și cuprinzînd întinuate și sângeroase scene din timpul lui Nero; în „Thomassine Spinola“ am fi obținut un caracter al Tomassinei, care ar fi fost întruparea unei iubiri plato-

*) Trei dintre aceste cinci piese au fost plănute în același an 1883 și anume, una în luna lui August și celelalte în Iulie, în aceeași lună. De aceea cred, că Iulia Hașdeu a lucrat conștient și stăruitor să ne dea un ciclu de piese asupra temei ce am pus în evidență.

nice, ce duce la sinucider îndată-ce simte, că subiectul pornirii sale n-i vrednic, și care ar fi ajuns la acest sfîrșit i dacă prețul orgiei sensuale ar fi fost chis un tron, necum postul de metresă a regelui Ludovic XII.; în „Mademoiselle Milet“, Iulia Hașdeu ni ar fi motivat, — poate mai convingător decât în schița rămasă, — că viețade poet și viețade familiară sunt două tabere, între care se poate face armistițiu, dar' care două firea lor sunt neîmpăcate, și că poetul trece să se despartă de aleasa resiguită a inimii le, lasându-i numai promisiunea, că o va zgăvi în ale sale opere (p. 47—48); și în „L'ami de Trajan“ ni ar fi expus oparea Sarmizegetusa, precum se ucid Hermani și Dona Sol când erudul corn începe să cânte de cînsul morții. Cred că Iulia Hașdeu nu cunoscea piesa lui Halm și că în potrivirile sale cu Hugo va fi fost condusă de amintiri, poate inconșiente. În tot cazul acest fel de potriviri sunt onorifice.

Ce am indicat în acest articol nu-i tot ce ar fi lucrat Iulia; în apendicele acestui volum se găsece titulele unui sir de piese, a căror schițe nici n'au fost scrise. Iulia era productivă, nu era un spirit, care să rodească câteva lucrări și apoi să continue repetindu-se sau să-și oprească versurile, ca isoarele se cate apa lor. Ea avea conștiința alesului seu geniu. Printre rarele bărfeli critice, de care alte spirite nu sunt lipsite, găsece la Iulia Hașdeu aceste șire (p. 126): „Et les Oronte! ces beaux-esprits amateurs qui font des petites pièces en un quart d'heure pour s'amuser, et qui les prennent pourtant au sérieux. Ils vous clemament votre avis très sincère sur leurs petits vers et, si vous leur dites votre pensée, ils soutiennent mordicus que leurs sont „fort

femeia care-l îmblândește prin amorul ce-i inspiră și-l scoate din umbra pădurilor și-l oprece din drumul vagabondei lui vieți. A doua asemănare o găsece între soartea lui Longin și a lui Hermani, din tragedia cu acest nume a lui Victor Hugo. Decebal fi stoorce lui Longin promisiunea, că el se va uicide, îndată-ce Traian va reșbi în cetate și așa-i permite să scrie lui Traian ce va voi; tot așa Don Ruy Gomez stoorce lui Hermani promisia de a se uicide, îndată-ce își va fi răsunat pe Don Carlos și anume când va auzi sunând cornul lui Hermani. În amîndouă piesele aceste scene sunt în actul al treilea. Catastrofele vor fi deci tot asemenea. Longinus și Dochia se ucid precând Traian cucerece Sarmizegetusa, precum se ucid Hermani și Dona Sol când erudul corn începe să cânte de cînsul morții. Cred că Iulia Hașdeu nu cunoscea piesa lui Halm și că în potrivirile sale cu Hugo va fi fost condusă de amintiri, poate inconșiente. În tot cazul acest fel de potriviri sunt onorifice.

Ce am indicat în acest articol nu-i tot ce ar fi lucrat Iulia; în apendicele acestui volum se găsece titulele unui sir de piese, a căror schițe nici n'au fost scrise. Iulia era productivă, nu era un spirit, care să rodească câteva lucrări și apoi să continue repetindu-se sau să-și oprească versurile, ca isoarele se cate apa lor. Ea avea conștiința alesului seu geniu. Printre rarele bărfeli critice, de care alte spirite nu sunt lipsite, găsece la Iulia Hașdeu aceste șire (p. 126): „Et les Oronte! ces beaux-esprits amateurs qui font des petites pièces en un quart d'heure pour s'amuser, et qui les prennent pourtant au sérieux. Ils vous clemament votre avis très sincère sur leurs petits vers et, si vous leur dites votre pensée, ils soutiennent mordicus que leurs sont „fort

bons!“ Adece Iulia Hașdeu zimbesc de cei-ce își fac mititecele lucrări într'un efort de cîas și apoi pretend, că au făcut isprăvi mari, fără îndoială. Iulia avea talentul din nascere, dragostea de muncă, găsia sprigin în serioșitatea, cu care slugia în templul artei sale. *) De aceea spunea Vlăduță, că atîta minte „a fost de neiertat“.

G. B. Duică.

Profile din teatru.

Iulian.

Iulian este figura cea mai originală, artistul necontestat al teatrului nostru; despre dînsul nu mai incăpe vorbă, — talentul seu n'a fost și nici poate fi pus la îndoială. Toți, până și camaradii sei, recunosc într'însul personalitatea cea mai înzeestră de natură din artistii nostri, care au urmat după Millo și Pascaly.

Viu, plin de vervă, pasionat, răspîndind în giuru-i un farmec neînvins ce apucă, ține locului și stăpînesc pe spectator, Iulian, cuprins necontent de acea emoțiune puternică, pe care o comunică celor-ce-l ascultă și-l privesc, a fost răsîtătat tuturor, idolul publicului nostru. În lungul și aproape neîntrerupt lanț al creațiunilor sale, — succese netăgăduite pe scena românească, — a fost unic în genul seu și, până astăzi, nici unul dintre tineri nu-i calcă mearc pe urmă.

Nu voiu coborî șirul anilor, notînd și de și roluri și însemnând piese, în care artistul s'a prezentat publicului, — nici am în

**) Despre Iulia Hașdeu au scris în românece dl Al. Odobescu o notiță în „Convorbiri Literare“, dl G. Ionescu-Gion, cunoscutul critic dela „Românul“, Barbu-Stefănescu dela Vrancea; Th. Speranță într'un articol despre Iulia și Tadeu Hașdeu; Vlăduță, o poezie, toți acestia în „Revista Nouă“.

tiunea cultivării de învățători! Acest mare adevăr fusese a fost cu totul neglijat de către cultul aparenței, al formalităților, care caracterizează Ungaria modernă.

Prelungă crucea, pe care a experimentat-o și Benjaminul cabinetului, ministrul de agricultură Andreu Bethlen, era cu atât mai simțitoare lipsa de considerare, cu care a fost tractat baronul Fejérváry, ministrul de onoare. Această dispoziție o ilustrează foarte corect „Pesti Napló” prin cuvintele: „Cestiunea militară ferbe constant în pieptul națiunii maghiare. Oficiarii străini comandază în limbă străină în patria noastră, ei nu înțeleg pe Maghiari, nu simțesc cu ei, cer dela ei lucruri, care nu se potrivesc cu patriotismul maghiar, care stau în contradicție cu concepțiunile naționale, cu constituția ungurească. Maghiarii sînt dați îndrăgii, Germanii și limba germană e fără drept distinsă în armată comună, ori-ce drept și ori-ce libertate a cetățeanului înceată îndată ce își îmbracă vestimentul militar și el devine sclavul celui mai deservit arbitragiu. Maghiarul înzadar jertfese, înzadar se arată credincios, înzadar se roagă, urgează, dreptul lui constituțional de douăzeci de ani încoace e nulă față cu voința cercurilor militare. Să te miri atunci, că el e amar și că inima națiunii se întoarce decătă bărbații guvernului unguresc, care în cestiuni militare nu servesc națiunii, ci se potrivesc după vederile înaltelor cercuri vieneze și impun parlamentului nostru vederile generalilor austriaci, lasă să se voteze decătă majoritate tot ceea-ce e în contra dorinței națiunii maghiare? Aceasta merge în felul acesta an de an și ne-mulțumirea devine tot mai mare. Patimile ce s'au aprins în viața poporului vorbesc din oratorii opozițiunii, ceea-ce aduce în încurătură partidul guvernamental, deoarece ce cu conștiința el se află pe partea opoziției. Efectul puternicului discurs al lui Ugron a putut să convingă ministerul, că această cestiune provoacă un ecou în întreaga Ungarie și contele Szapáry a fost silit a recunoaște îndreptățirea ce rezultă din baza dreptului public dela 1867 a unei academii de ofiieri ungurescă, a unei educațiuni militare maghiare. De ce o perhoresciază atunci guvernul?”

Diarul își dă expresiune bucuriei, că amândouă fracțiunile opoziției apără această cestiune națională în contra politicii tradiționale a ministerului, adică în contra ancorei unității armatei ce formează poziția de putere mare a monarhiei. Gavril Ugron 'și-a ridicat din nou vechia dorință, de a prevedea honvețimea cu artilerie și trupe tehnice, și a declarat pe ministrii Ungariei de condamnabili și vinovați, pentru-că nu știu extirpa neîncetarea ce domnește în Viena față cu națiunea maghiară și față cu honvețimea, precum stăpânirea Habsburgilor în Austria și în Ungaria afirmă dela desvoltarea puterilor Ungariei.

Domnul Ugron însă ignorează împregiurarea, că în Ungaria locuiesc și nemaghiari, și declară, că transacția de-ăci-istă numai pe baza duor principii se poate menține, pe baza dualismului și a parității, care amândouă însă în armată nu se validează.

gând să trec aci amănuntele biografice ori întâmplările vieții sale. Câteva date, două-trei însemnări caracteristice le cred îndestulătoare unui profil.

Julian n'a făcut studii teoretice regulate în arta sa, n'a urmat la nici o școală serioasă organizată. Aparținând acelei generații de actori ce au urmat entuziasmul teatrului românesc, n'a putut asculta într-o bancă nici măcar cât unii dintre elevii de aji ai conservatorului. Teatrul nostru, de curând întemeiat, nu ni a dat încă una lungă altă serie de artiști formați unii din alții, cei tineri elevi și urmași direcți ai celor mai bătrâni, cum au dat și dau teatrele mari, cu un trecut însemnat, de prin alte țări. În Anglia, în Franța se poate urmări pas cu pas istoria literaturii și artei dramatice, strins legate amândouă, se poate urmări fiecare generație de artiști, se poate stabili filiațiunea fiecăruia din ei, așa că aji se știe că cutare este elevul cutăruia. La noi, teatrul fiind decretat abia de ieri, într'un moment de înflăcărare, decătă o mână de diletanți, mai mult cu tendențe și scopuri patriotice, decăt literare și artistice, a dus-o sub această formă căva timp, până-când s'a îndestulat cu inecul și s'a lămurit cestiunea patriotică de cea curat teatrală, s'a mai potolit focul diletanților, ear' oamenii devotați exclusiv meseriei au început să întemeieze teatrul nostru național. Ca prime figuri, despre a căror valoare artistică bătrânii de aji nu sînt în stare să-și dea note sigure, par a fi Costache Michăileanu și Costache Caragiali, ear' ca reliefuri mai pronunțate, cu o valoare artistică reală și dovedită, dar' căștigată cu ce au putut prinde pe ici pe colea, — vădînd noile lucruri la străini, citind altele prin tratate speciale, ghicind multe cu acea admirabilă intuițiune ce stă sădită în unii oameni, — ne apar figurile lui Millo și Pascaly. Acestia erau să fie profesorii,

„Căci dacă comanda e și germană, de ce are să fie germană ori-ce instituțiune, care se înființează în interesul educațiunii militare, și de ce trebuie să aibă ea scopul și misiunea, de a germaniza? De ce trebuie pentru purtarea unui războiu să se știe perfect limba germană, a acelei limbi militare germane din Austria, care vatămă urechia ori-cărui om ce vorbește nemțesc. De ce trebuie să se pună în calea existenței noastre naționale și a desvoltării noastre naționale evanglia, că un soldat numai nemțesc se poate educa și instrui? Nu pot creerii să lucreze mai ușor, când laborează în propria limbă maternă și în obicînuita lor formă de gîndire, decăt atunci, când trebuie să o facă această intr'o limbă străină?”

Unitatea limbii în armată e, se înțelege, numai atunci de prisos, când se tractează de armata comună, când se dă un teren mai larg respectării limbii regimentului. Căci colonelul Bolla dela regimentul de honveți din Oradea-mare e în general lăudat, pentru-că a spus ofiicerilor seica să-și bată cît de puțin capul cu limba românească a recrutilor, ei să-și dea precăt se poate silință, de a-și maghiarisa pe acestia.

Ministrului de honveți 'i-se impută drept o crimă capitală, că honvețimea nu a fost oficial reprezentată la desvîlirea monumentului martirilor dela Arad. Și 'i-se discută ori-ce fir de sentiment național din cauza procedurii sale față cu fabrica de arme ungurescă, fiind bănuie de deasupra în mod rău-tăcios, ca-și-când căderea fabricii ar fi produsă cu intenția din considerări centralistice și în interesul fabricii Werndl din Steyr. Replicile hotărâte ale baronului Fejérváry toarnă numai ulei pe focul indignațiunii patriotice, care pretinde delegarea unei comisiuni de investigare parlamentare și concludus pentru înființarea unei fabrici de arme de stat.

Desbateră budgetară ce are să urmeze în casa magnaților, în loc de această tenă va provoca o mare discuțiune bisericească-politică, deoarece episcopatul nu va respecta ordonanța ministrului de culte în afacerea matriculelor botezătorilor, ceea-ce primatule Simor a spus-o pe față unui corespondent al diarului „Egyetértés”. Conferența cu episcopii Hornig și Steiner trece de a stabili a planului de războiu în contra contelui Csáky, care, prin convocarea unei conferențe în privința autonomiei catolice puse de al în perspectivă, tot mai pe episcopii nu 'i-a predispus mai amical față cu el, deoarece ei din punctul de vedere episcopal perhoresciază o autonomie, precum există deja spre exemplu în Ardeal. Acum trebuie ei să mai vadă, cum preotul catolic și deputatul antisemitic de odinioară Zimándy declară, că el se lapdă pentru totdeauna de terenul neroditor al opoziției politice și de terenul și mai nemulțumitor al certurilor confesionale și, în legătură cu intențiunile naționale și culturale ale guvernului, își va consacra restul zilelor sale și averea sa pentru promovarea culturii naționale, în special pen-

fără catedră oficială, care trebuia să formeze ucenici pe scena teatrului național. Nu este potrivit să arăt aci locul ținut de acesti do artiști în mersul teatrului românesc, sau să caut a limpedi influența fiecăruia asupra repertoriului și deci a gustului public; — căt pentru formarea de elevi e sigur, că Millo, cu tot genul seu, n'a voit ori n'a putut să facă nici unul, precum Pascaly se poate considera, pe bună dreptate, învățătorul practic al multor din actorii care au pus teatrul, bine-rîu, pe spatele lor, până-când unele temperamente speciale, emancipându-se în mai bine și la timp de influența sa, au inaugurat era nouă a teatrului nostru.

Julian, un fel de iepure de hotar, copil nebulatic al unor, mai mare adorat al altora, a crescut, s'a desvoltat și a reușit prin el însuși, fără a fi miniatura nimeni, fără a lăsa alte miniaturi în urma sa. Ca mulți alții, prinși de nise friguri curioase, numite de unii înclinațiune naturală, care însă nu introduc florul lor în nimeni, așa din chiar senin și la anume epoce, când vre-o crîșă socială duce zăzera până și în licee, desțepînd organisme precoce, Julian e prins de frigurile teatrului încă din clasa a treia ori a patra gimnazială. Fără scirea părinților, cu lecțiile puse la clochină, înhăit cu alții, luată în curentul modei de a juca teatru, Julian „e actor mare” la Grădina-cu-cai, unde mahalagii făceau haz de „drăciile băieților”. Știa însă că este o „școală de declamație” și în dorința 'i, acum deslușită, de a „se face actor” — urmă vr'o jumătate de an-cursul lui Costache Caragiali, care găsise mijlocul să-și facă lecțiile în următoarele puține vorbe: „ce să-ți arăt eu? ai inimă, simți, ia hărtia, citește și spune!”

Avea poate 16 ani când întrerupse succesele dela „Grădina-cu-Cai”, puse cruce clasei a cincea de liceu, părăsi „școala de declama-

tru maghiarizarea satelor germane din giurul Budapestei prin înființarea și spriginirea de școale și asilelor de copii conduse în spirit maghiar.

Dela universitatea săsescă din Sibiu.

Adunarea generală a universității săsesci în a doua ședință a ei a pertractat 17 obiecte, declarînd de mulțumitor raportul direcțiunii școalei de agricultură din Mediaș cu privire la executarea preliminarului din an. 1889, la socotela economică, la raportul și tabela recoltei a acestui institut. De altă parte s'a luat cu părere de rîu la cunoscîntă raportul comisiunii însărcinate cu cercetarea școalei agricole din Feldioara. S'a ordonat o strictă supraveghiere a școalei și s'a hotărît trimiteră acelei comisiuni investigatoare și în anul acesta școlastic. Socotilele anuale din an. 1888 și 1889 ale numitei școale s'au luat spre cunoscîntă. Privitor la censurarea schimbării planului de învățămînt dela școala agricolă din Bistrița, comisiunea însărcinată a merge la Feldioara va merge totodată și la Bistrița cu ocaziunea examenelor dela finea anului. — Propunerea pentru întărirea definitivă a învățătorului provisor dela institutul agricol din Mediaș, Carol Silex, adunarea generală n'a primit-o. — Partea statistică a raportului despre școalele de meserii se va trimite în câte un exemplar autorităților ce spriginesc școalele de meserii, precum și școalelor respective. — Pentru întocmirea unei colecțiuni de peceți în arhiva comună a orașului Sibiu și a universității săsesci s'a încuviințat odată pentru totdeauna suma de 100 fl. — Raportul arhivarului, la care raport sînt alăturate 40 exemplare din opul „Das Archiv der Stadt Hermannstadt und der sächsischen Nation”, s'a luat spre cunoscîntă, precum și rapartele stipendiilor din străinătate Wilhelm Tellmann și Carol Scholtes. — Stipendiul Dr. Gottfried Müller-ian (168 fl.) s'a dat ascultătorului în drepturi Wilhelm Pjotitz. — Ca referenți au funcționat astăzi deputații dietali Filtsch și Dörr. — În organizațiunea internă și externă a școalelor de meserii subvenționate de universitatea săsescă, — după-cum se poate vedea din rapartele trimise oficiului central, — n'a avut loc nici o schimbare. Planul de învățămînt priecat în 1884 și aprobat de guvernul reg. ung. s'a introdus și observat acum în toate cele 9 institute de învățămînt. Pentru subvenționarea și promovarea instrucțiunii teoretice s'au înmulțit în tot locul bibliotecile și colecțiunile mijloacelor de învățămînt. Mijlocul păstrat pentru deșteptarea diligenței și a zelului în înțelegerea practică a meseriilor, expozițiunile și premiile lucrărilor bune ale școlarilor, s'a întebunțat cu prisosință. În aul școlar trecut școalele de meserii au fost cercetate în Sibiu de 483 de școlari, în Brașov de 465, în Sghisoara de 218, în Mediaș de 178, în Bistrița de 167, în Orăștie de 139, în Sebeș de 73 în Agnita de 102, în Cohnalm de 75 școlari, cu totul 1900 școlari, care după naționalitate sînt 1310 Germani, 279 Maghiari, 99 Români, 1 Boem, 1 Ita-

ție” unde, când l nu venia, când profesorul lipsia, și fugi cutrupa d-nei Fany Tardini, în calitate de souffeur, tocmai la Bérld; — tot ca souffeur, însă în al doilea rang, e luat apoi în teul cel mare din Bucuresci. Întemplantarea transformă pe souffeur în actor. Un domnișor, ținut prin Paris și întors cu fumuri de „arti”, necatadixind să joace într-o piesă, de răposat Laerțiu pare-mi-se, refușă rolul în preduareprezentăției. Gatinean, regisorul ce contrul, tăcut și modest, aproape 30 de ani la faințarea scenei noastre, cu marea 'i practic în ale teatrului, puse ochii pe al doilea soțur și, la 17 ani, în 24 de oare, îl scoase în scenă; — a doua și comitetul răsplăti pđlian cu șese galbini. Eată-l intrat în repertiu și atrăgînd dela ince ut atențiunea celor n teatru. Veđi, că nu de geaba urmasse el „curil” la „școala de declamație” și nu fără folosescase la „Grădina-cu-Cai”...

Sub direc lui Pascaly găsăm apoi pe tînărul debutancăstîgăd, pas cu pas, simpatia publicului lăundu-l pe după cingătoare pe nesimțite, sunîndu-l cu un gest, transportădu-l cu vorba. Sub mîna acestui unic, până aci director de scenă, Julian a stat ani mulți, în comedii originale, traduse ori adiate; a fost cu el la Iași sau prin alte oșe ale țerii, pe unde Pascaly pornia trupa izervane brașovenesci, în acel soi de colindă artistică de preste vară, al căror farmec aperit decăt locomotiva a scurtat dîlele ddrum, desființînd cînăcirile pe iarbă verde trecînd în lumea basmelor somn sub corul căruței, în aerul liber! Mai pe urmă, întoarcearea dela Iași, dăm preste Julian t nedeslipit de Pascaly, când acesta avîndreția în teatru cel mare din Bucuresci, u când fu nevoit să joace în fostul cîlocir de pe piața Constantin-Vodă.

(Va urma.)

CRONICA.

Vila din Corfu a împărătesei Elisabeta. Din Pola se anunță: Locotenentul de corabie August Bukovich, care a luat parte pe bordul Yachtului „Miramare” la călătoria de curînd a împărătesei Elisabeta, va fi trimis din porunca împăratului la Corfu, spre a supraveghia edificarea vilei împărătesei și totodată spre a conduce arangierea ei. Se vorbesce, că împărăteasa Elisabeta are de scop a petrece partea cea mai mare din iarna anului viitor în Corfu. Din această cauză vila va trebui să fie gata cu toate ale sale până în Septembrie 1891.

O statistică a ordului Maria Teresia. O scriere nouă a lui Lukesch cuprinde următoarele interesante date statistice asupra naționalității decoratiilor cu ordul „Maria Teresia”: Între cei 43 cavaleri ai ordului Maria Teresia din intervalul dela a. 1859—1878 au fost după naționalitate: 27 Germani, 5 Maghiari, 4 Croați, 2 Boemi, 2 Poloni, 1 Italian, 1 Român și 1 Francez.

Domnul Septimiu Albini a primit din incidentul morții părintelui seu o adresă de condolență subsemnată de mai mulți fruntași din Seliște.

Casina germană din loc arangiază în locul petrecerii ce avea să se țină în seara de Silvestru o serată cu dans Sămbătă în 20 l. c. în localitățile casinei.

Cas de moarte. Teresa Jikeli, presidenta reuniunii femeilor de religieune evangelică, a reposit după grele suferințe la 14 Decembrie a. c. Răposata a fost un suflet nobil; pentru propagarea amintirii reuniunii dînsa a lucrat cu adevărată însuflețire și devotament.

Din Cluj se scrie cu data de 13 l. c., că consiliul de direcțiune al statului catolic a hotărît în ședința sa, ținută astăzi, la care a participat și Gavril Ugron, ca în cestiunea înființării unui institut de credit ardelean să se ceară părerile directorului băncii de credit, markgraful Eduard Pallavicini, și a directorului institutului hipotecar, Victor Maurer.

Femeile în politică. Din Oradea mare se împartășesc, că cunoscuta discordie din sinul reuniunii femeilor din comitatul Bihorului, cu ocaziunea adunării generale, s'a ivit earăși în mod destul de aspru. Adunarea a fost condusă de baronesa Gerliczy, ear' doamna Coloman Tisza era prezentă numai ca președintă de onoare. Sala era îndestulată de public și înainte de începerea ședinței domnia o iritațiune febrilă. Doamna Tisza a înaintat de toate a făcut nise obiecțiuni la protocolul ședinței ultime, apoi a propus nise modificățiuni la statutele reuniunii. După o desbateră înfocată abia numai cătră seară s'au votat statutele. Privitor la însemnarea orfanotrofului Elisabeta cu titlul „fără confesiune” doamna Tisza a rămas în minoritate cu 42 contra 63 voturi. Restul statutelor s'a primit fără discuțiune.

Coristi sêrbesci în Budapesta. În biserica sêrbescă din Budapesta s'a ținut la 14 l. c. un serviciu divin, la care au participat aproape toate notabilitățile sêrbesci din capitală. În decursul liturğiei cîntările liturgice au fost cîntate cu o rară precisiune de membrii reuniunii de cîntări „Cornel Stan-kovici” din Belgrad. La serviciul divin a asistat un public foarte numeros.

Doamna Elisa Stroescu, marea filantropă din Odesa, după o scire a „Românului”, construiesc la moșia sa Stolniceni din Basarabia un spital ce va fi înzestrat cu 80 de paturi.

Un comerciant armean, după-cum se telegrafează cu data de 13 l. c. din Tiflis, mergînd în cancelaria guvernatorului de acolo spre a întreba despre rezolvarea unei petițiuni a sale, a dat două împușcături de revolver, asupra ampoiului, care 'i-a dat un răspuns negativ. Ampoiul a fost rînit de moarte.

Cercul stenografic din Bucuresci, după-cum citim în „Românul”, 'și-a procurat petri de litografie și a angajat un litograf ce se tipărească o metodă de a înveța fără profesor stenografia după metoda Duployé, premiată cu medalie de aur la expozițiunea universală din Paris 1889. După apariția acestei cărți va scoate și un jurnal stenografic și mai tîrziu va imprima o metodă de a înveța stenografia după sistemul Gabelberger, care este cea mai răspîndită și recunoscută de toate autoritățile.

Marele duce moștenitor Wilhelm de Luxemburg a sosit la 14 l. c. pe la 11 oare ziua în Berlin și a fost primit la gară de prințul Friderice Leopold. O companie din garda imperială a făcut serviciul de onoare și a defilat înaintea marelui duce. Pe la amiază marele duce a fost primit de împăratul Wilhelm în audiență, căruia 'i-a vestit suirea pe tron a tatălui seu. După amiază a avut loc un dineu, la care au participat marele duce, prinții casei imperiale, cancelarul Caprivi, mareșalul Moltke și generalitatea.

Cine a mîntuit pe Padlewski? Din Paris se anunță: Jurnalul George de Labruyere enarează în diarul „Eclair”, că

el a fost acela, care a mîntuit pe Padlewski dinaintea poliției. În 21 Nov. n. a. c., trei zile după uciderea generalului Seliverstoff, ar fi mers la el o femeie necunoscută, care 'i-ar fi rugat să scape pe Padlewski. Labruyere a ținut ascuns căva timp pe Padlewski și mai tîrziu sub pretextul unui duel a călătorit în străinătate cu Padlewski și cu doi amici, care jucau rolul de secundanți. Au mers preste Italia la Triest, de unde Padlewski, după-cum se vestesce, ar fi plecat spre America. Labruyere spune, că Padlewski a ucis pe generalul Seliverstoff numai din cauză, deoarece acesta prin un agent provocator voia să înființeze cu refugiații ruși din Paris un complot, spre a da doveđi Țarului despre zelul seu. Poliția din Paris susține, că povestirea lui Labruyere ar fi numai un exces al fantasiei.

25.000 grevisti. Din Londra se telegrafează, că reuniunea lucrătorilor dela fabricile de bumbac din Boston a hotărît cu o majoritate de 3000 voturi a sista cu lucrul până la urcarea salariului cu 5%. Numărul grevistilor este de 25.000.

Răsunare sângeroasă. Din Cetinje se anunță: În urma actului de răsunare dintre creștinii și Mohamedanii din districtul Berano 25 familii creștine au fugit pe teritoriul montenegrin. Noul caimacam a plecat la fața locului, spre a îmblîndi spiritele agitate.

Teatru. Sămbătă seara s'a reprezentat pe scena teatrului german de aici o dramă populară, cu numele „Der Fleck auf der Ehr’”, în beneficiul simpaticei actrițe Austerlitz. Deși o novitate, piesa aceasta nu a atras lume multă la teatru, și nu putem decăt regreta, că tocmai beneficiul acestei actrițe, care în rolurile ei de femeie bătrână a delectat atât de des publicul sibian, a fost atât de slab cercetat. Cu atât mai bună a fost însă piesa și reprezentațiunea. Doamna Austerlitz a jucat ca totdeauna foarte bine și a fost des și viu aplaudată și la prima pășire pe scenă distinsă chiar cu două buchete de flori. Bine au mai jucat și domnișoara Rafael și domni Bauer, Bornstädt, Seeling, Romani și Männel.

Reprezentățiunea de alaltăieri după amiază „Die Räuber auf Maria Kulm” a fost bine succasă, dar' de tot slab cercetată.

Alaltăieri seara s'a reprezentat „Die schöne Helena”, operetă de Offenbach. Rolul Elenei 'i-a jucat domnișoara Rafael cu multă vervă. Un Paris bun a fost dl Koswitz. Foarte bine au jucat și domni Männel și Seeling, fiind amîndoi distinși cu fidelungate aplause, precum și ceilalți actori cu rolurile secundare.

Aseară s'a jucat „Das letzte Wort”, o piesă cunoscută deja publicului de aici.

Cronică din Budapesta.

Ședință literară la „Petrus Ma ior”. În ședința din 29 Noembrie a. c. a prezentat societății dl V. Brănice fascicula dlui Dr. A. Șilufiu Cărpeneșan: „Graul ardelesc în raport cu limba literară de dincolo de Carpați”, demonstrînd totodată, că tendința acestei scrieri este o rătăcire, întrucât premisele, pe care se bazează, sînt cu totul greșite.

Siguranța publică în Pesta. În noaptea spre 1 Decembrie a. c. tînărul român N. F. mergînd singur cătră casă, în strada „Nagymező” uteză” deodată se simte apucat de grumazi și trîntit la pămînt. „Bani, ori vieață!” Spăriatul tînăr a dat tot ce a fost la el și necunoscutul se depărta. Când a venit poliția, a fost deja prea tîrziu. De observat este, că strada numită e dealțul foarte cercetată, zace între bulevardul Văului și Calea Andrassy, și tot în strada asta e și primul orfeu din Pesta.

„Nunta din Văleni”, piesa tendențioasă a lui Brociner-Ganghofer, fiind în urma demonstrațiunii române din Sibiu și Cluj, obiectul gînilor al folior ardeleni, cred că nu va fi fără interes a reproduce aici în traducere părerea dlui H. Tovote, colaboratorul berlinez al revistei literare germane din Dresda „Das Magazin für die Literatur der In und Auslandes”. Critica dlui Tovote se referă la piesă numai din punct de vedere artistic și e publicată în Nrul 10 al numitei reviste.

„Nunta din Văleni”, ție dl Tovote, este o „Schauerdrama” până la abundență umplută cu efecte sensaționale crase, croită rău și bine de Ludovic Ganghofer după romanul lui Marco Brociner: „Ionel Fortunat”.

Nu-mi aduc bine aminte, cine a constatat deunăci, că noi, bunii Germani, am ajuns în epoca dramei de senzațiune și începem acel proces de desvoltare, preste care scena franceză demult a trecut.

Faptul este — durere — prea învederat. Pe deoparte încercarea motivării psihologice celei mai intime, simplificarea acțiunii, conformitatea cu viața, chiar pe contul încordării interesului, pe de altă parte: o inun-

dare fără margini de încurcături nenaturale ale exotului, groasnic — frumosului roman de colportagiu.

Reprezentarea piesei lui Ganghofer ne-a convins pe deplin, că crearea situațiilor celor mai riscate și îngrămădirea nebună a efectelor scenice — e încă departe de a forma o dramă.

Bine croită e piesa; cu totul că nu rar ne amintesc peteciile, de care suferă Ganghofer și care nu contribuie la mărimea gloriei sale.

O scriere scurtă a conținutului va fi destul sper a adevăratei aserțiunii mele.

Ionel, fiul posesorului Dumitru Fortunat, se reîntoarce în patrie, în România, ca un idealist înfocat, gata de a sacrifica tot pentru țară și popor.

Procurorul Pantasi Ciucu, un om urât, ghebos, dar' sensual, caută să-l năbușească acest idealism, descoperindu-l, că tatăl său e covârșit de datorii, fără scăpare ruină, și numai Ionel l-ar pute scăpa, luând de nevastă pe Pia, fata ministrului Bogdan, ori mai bine zis: zestrea de un milion.

Ionel însă alt ideal a purtat cu sine în străinătate în pieptul-i, — amintirea Sandei, — fetei unui muzicant țigăn Barbu, care îl întâmpina ca o damă de salon perfectă și ca mireasa bogatului boier Aristide Nottara, care a și crescut-o și mâine va fi cununiat.

Sanda declară lui Ionel amor, recitând toate epistolele lui de rost, chiar și data, ea, care nici 2 versuri nu poate învăța de rost. Dar' Ionel o desbară, toate au fost un vis, și visul se sfârșește acum, fiindcă Sanda s'a vândut. Și el e decis să-i urmeze și să-și măntue familia prin o căsătorie de bani.

Ionel curând s'a aflat acasă în noua direcțiune de trai, amoresându-se de Pia până peste urechi.

Procurorul mephistofelic, o figură imposibilă, ține o vorbire batjocoritoare asupra tinerei părechi, ca amoretz respins, ca să-i succedă planul de a câștiga tinera nevastă pentru sine încă în ziua cununiei.

Sanda lasă liniștit să treacă toate peste capul ei. Ea-i o nevastă tristă, căci iubesc prietenul din copilărie, reîntors acum acasă din străinătate.

Acela însă a aflat altă fericire; și când i-se aruncă ca o bacanthă după cap, el o respinge. Atunci ea începe a se plânge contra lui. El a fost, care a trezit în ea primul dor, de a se ridica din țărina în ceruri mai înalt, din cunoștința ei cu fiul de boier, i-s'a desvoltat dorința, de a se face damă din Țigăncă.

Ionel însă nu o ascultă, fuge.

Ca umbrele regilor în Macbeth urmează acum tatăl ei, Ciucu, și în sfârșit bărbatul ei, care a jucat cărți cu procurorul și s'a îmbătat, de a dormi; așa încât nevasta sa poate ține acum cu toți deardind dialoga neconturbate.

Barbu o muștră cu vorba, că ea nu i-a recunoscut drepturile sale de părinte, îi spune cum a avut bărbatul ei de acum aceeași inclinare către mama ei, care o are față cu ea acum, și cum a biciuit-o până a murit.

După aceea pleacă să cânte cântarea, cu care stoarce de atunci lacrimile ascultătorilor. Dar' deocamdată așteaptă, până face îmbătătu Ciucu un asalt ascuns asupra virginității tinerei nevaste, — o sâlbăcie de necredut, care nici „freie Bühne“ ei nu i-am ierta-o. Nesuccedându-i planul, îi arată o sticlă de otrăvă, asta are să-l facă să-și uite de cele întempletate.

Ea-i smucește din mână otrava; el pleacă după-ce înzadar a încercat a i-o recăștiga.

Sanda declamează, liber după Hamlet, a dormi — a visa, — și duce veninul la gură. Atunci își începe Barbu tânguiosul cântec:

Ce sunete adânci, ce voce curată,
Îmi trage puternic sticla dela gură!

Și eară așeză sticla pe masă.

Vine bărbatul, — vede păharul, — îl ia și îl goleşce, prea târziu a strigat: „Nu bea!“ el goleşce păharul și moare înaintea ochilor ei.

În actul al treilea lasă Ciucu, — pe baza unei faime, — să desgroape cadavrul și o acasă pe ea, care până aici a retăcut tot. Medicul a constatat bătaie de inimă.

Procurorul îi face propunerea, împreună cu multă rugăminte: O fugi cu mine, o fii a mea. Ea însă îl respinge. El însă o amenință să-și aducă aminte de el, pentru respingerea aceasta.

Vine comisarul de poliție, grupă: Arestarea otrăvitoarei.

Cortina cade!

Actul al patrulea. La tribunal.

Procurorul susține o acasă tendențioasă.

Ionel, ca apărător, aruncă la frate în aer. Acusata îl întrerupe, și după-ce povestește intențiunile nesuccese ale lui Ciucu, Ionel îl declară neap de a susține acusa.

În decursul acestor discuțiuni se aud strigătele continue ale poporului revoltat, care

trebuie să desnoade încurcătura pentru autorul ajuns în corn de capră și pentru eroină, fiindcă a pierdut Ionel procesul pentru dreptul ereditar al poporului asupra posesiunilor lor, năvălesc în sală și unul dintre ei puză asupra lui Ionel. Sanda se aruncă între ei și moare pentru el. Omoritură se predă justiției și Ciucu pleacă să se sinucidă, Ionel și Pia se îmbrățeșează, cu asigurarea, că au încă mult de lucru.

Cu scena aceasta de efect se sfârșește groasnică dramă. — O tristă nuntă! Ține bălăind un nuntă în actul al doilea, și a caracterizat direcțiunea piesei.

Lucruri, — care pentru copilărescul suflet, — citite în romane sensaționale, ca să i-se facă pământ măciucă, pot forma lectură edificatoare, de pe scenă însă sunt cu totul ofensatoare.

Piesa nu ne poate încălzi cu toată îngrămădirea ei de întâmplări, poate să contribuie la asta și străinătatea locului de acțiune.

Dela Sudermann preste Jaffé până la Brocner Ganghofer sunt foarte mulți pași, — dela o piesă bună, conformă vieții, până la caricatură romantică.

Fătul celor doi scriitori germani e născut mort, — și nici cea mai nebulă aplaudare a claquerilor și a masei inculte — nu-i pot ajuta la viață.

Atâta di Tovote.

Mai adaugem la aceste și tendința de a batjocori țara și viața socială de acolo drept răsunare, și avem faimoasa piesă înaintea ochilor nostri.

Ler.

Din public. *) Convocare.

Adunarea generală a „Reuniunii femeilor române din Abrud, Abrud-sat și giur“ se va ține Duminecă în 16/28 Decembrie a. c. după amiaza la 2 oare, în locuința subscrisei președintă, la care prin aceasta se invită cu onoare toți onorabili domni membri, stimabile doamne și domnișoarele membre, precum și toți domni, doamnele și domnișoarele, care se interesează de cultura fetitelor.

Obiectele:

1. După deschiderea adunării, citirea raportului despre agendele comitetului în decursul anului ce expiră.
2. Alegerea unei membre și a comitetului reuniunii.
3. Revidarea rațiociniilor și darea absolverului.
4. Satorirea bugetului pe anul viitor.
5. Exmiterea unei comisii pentru inscrierea de membri noi și încasarea taxelor.
6. Pertractarea obiectelor ce se vor substerne de comitet și a propunerilor din partea membrilor.

Abrud, în 12 Decembrie 1890 st. n.

Cu toată stima

Ana Gall, Alexandru Ciura,
președintă. secretar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Poșta redacțiilor.

Domnului A. F. în Aiudul-de-sus. Nu Vă putem servi; numărul respectiv este nimic. Numărarea poporului din 1891 în formă așa extinsă nu ne putem folosi de articol. O instrucțiune scurtă și precisă ar fi binevenită.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 16 Decembrie nou. „Egyetértés“ împărtășește, că primarele Simor a sosit după amiaza, spre a prezida la conferința de aji după amiaza a episcopilor.

Primarele a primit pe episcopii care petrec aici, apoi pe ministrul-președinte Szapary, cu care a conferat o jumătate de oră asupra cestiunii matriculelor botezaților, asupra desbaterilor din casa deputaților și asupra punctului de vedere al guvernului în această privință. După-cum află acest diar. consultările nu au dus la un rezultat și nu a succes a aplană diferențele, deoarece primarele persistă prelungea punctul său de vedere. Față cu Polonyi primarele a declarat, că în conferința de aji a episcopilor va pune la ordine și cestiunea autonomiei. Atât el, cât și episcopii sunt de acord cu autonomia.

Berlin, 16 Decembrie n. „National-zeitung“ primește din Roma împărtășirea, că în Vatican oamenii sunt foarte îngrijăți din cauza stării sănătății Papei. Gerul cel mare a stricat Papei. Medicul său a declarat, că lumea trebuie să se aștepte la o catastrofă.

Bibliografie.

A apărut:

1. Despre aerul curat și infectat. (Pe baza opului igienic popular al înaltului minister de interne intitulat „Jó egézség“ acomodat împregiurărilor locale.) Editura reuniunii igienice a comitatului Sibiuului.

„Familia“. Apare în fiecare Duminecă în Oradea-mare. Proprietar, redactor și editor Iosif Vulcan. Anul XXVI. Nr. 43 dela 2/24 Decembrie. Cuprinsul: Ferul și aurul, poezie de Ioan Nenitescu. — Îngropat de viu, novelă de Gr. Mărunțean (line). — În meș de noapte, poezie de Traian H. Pop. — Carol VII. la marii sei supuși, dramă în 5 acte de Al. Dumas. Traducere de N. A. Bogdan (Oradea). — Sila Sămândila și Dălea Dămian, baladă, adunată de Aurel Iana. — Cugetări. — Salon: Sosisoare din București, de Ioan Russu. — Doi Români conferențieri în societăți maghiare, scrisoare din Budapesta, de Omicron. — Agata Bărsescu (ilustrațiune). — Literatură și arte. — Teatrul și muzica! — Biserica și școala. — Ce e nou? — Oglinzi lumii. — Felurimi. — Calendarul săptămânii.

Extrase din foi bisericești și școlare.

Posturi vacante:

— Un post de capelan la parochia de clasa III. din Glamna-Română cu filia Glamna-Montană, protopresbiteratul Făgetului. Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Jumătate din toate venitele parochiale. Doritorii de a ocupa acest post au a-și trimite recursele până în 31 Decembrie st. v. a. c. la oficiul protopresbiterat gr-or. în Făget.

— Un post de învățător la școala confesională gr-or. română din Juresci cu filia Botesici, protopresbiteratul Făgetului. Emolumentele împreunate cu acest post sunt: În bani gata 150 fl.; 8 hl. de grâu; 12 hl. de cucuruz; 32 metri de lemne, din care se încălzește și sala de învățământ; curtur liber cu jumătate de juger de grădină; scripturistica 3 fl.; conferențele învățătoresci 10 fl.; curățitul școlii 6 fl. Cei-ce doresc a ocupa acest post au a-și substerne recursele până în 31 Decembrie st. v. a. c. la oficiul protopresbiterat gr-or. în Făget.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Posturi vacante:

— Un post de subnotar la judecătoria cere. din Karczag. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de servitor adj. la tribunalul reg. din Murăș-Oșorheiu. A se adresa până în 10 Ianuarie st. n. 1891 la autoritățile competente.

Calendarul zilei

5/17 Decembrie 1890.

Iulian: Sava c. sfințit.

Gregorian: Lazar.

Soarele: răsare 7.37, apune 4.7

Buletin meteorologic.

Sibiu, 15 Decembrie n. 6 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediu lunar 761)	Diferența din pres. din	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
721.9	-0.7	-4.2	-2.4-4.2	V

Din țeară 13 Decembrie n. 7 oare dimineața

Stațiunile:	Presiunea atmosf.	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
Budapesta	766	-5.8	N	1
Sătmăre	766	-7.5	S	1
Cluj	767	-8.6	S	1
Oradea	768	-7.5	NO	2
Arad	766	-7.9	S	1
Panciova	766	-8.8	NV	4

Sositi în Sibiu

La 16 Decembrie n.

Hotel „Neurhrer“. A zner, senator din Regh n. Brandsch, preot din Ibișlorf. Lang, preot din Bistrița Sindl, preot din Preșmer. Fabini, preot din Bratei. Janik și Váradi, comercianți din Viena.

Hotel „Meltzer“. Olteanu, avocat, Muntean, econom din Blaj. Ioan Câmpăan, preot, Crăciun, învăță or, din Rovina.

Teatrul orășenesc în Sibiu.

Abonament V. Reprezentația 12.

Mercuri, 17 Noembrie 1890:

„Jugendliebe“.

Comedie într'un act de Adol Willerand.

„Flotte Burschen“.

Opere într'un act de Braun. — Muzică de Francisc de Suppé.

Economie.

Stipendiu pentru un voiajiu industrial de studii în străinătate. La însărcinarea ministrului de comerț reg. ung. dtdo. 17 Noembrie a. c. Nr. 65.171, camera comercială din Brașov aduce la cunoștința cercurilor interesate, că ministrul de comerț a provocat camera a propune și pentru 1891 un tânăr sirguitor, căruia să i-se acorde un stipendiu de 300 fl. pentru un voiajiu de studii în străinătate în scopul lăirii cunoștințelor sale speciale. Conform aceleia sunt provocații tineri industriali sirguitori, care intenționează a-și lăși prin un voiajiu de studii în străinătate cunoștințele lor speciale câștigate până acum, a-și substerne cererile, provădate cu timbru de 50 cr., până în 22 Decembrie 1890, 12 oare merid. la protocol de substerne la camerei comerciale și industriale din Brașov. În cerere să se arete: Numele, locuința, împregiurările familiare, specialitatea ce i-a ales petentul și planul exact al voiajiului de studii, respective al căii ce voește a apuca pentru perfecționarea mai înaltă specială. Mai departe petenții au să arete cunoștințele lor limbistice și cererii e a se acorda atestatul de botez, atestatele despre ocupațiunea de până acum și despre studiile absolvate, precum și un atestat de moralitate din partea autorităților politice.

—*—

Raporturile comerciale și de comunicație în Sărbia. Din Belgrad i-se raportează lui „Pester Lloyd“: Exportul de cereale din stațiunile sârbesci se îndreaptă acum mai cu seamă spre și preste Ungaria, unde de present se pot ajunge prețuri mai bune ca altundeva. Din contră exportul de cereale preste Salonicchi, care până la sfârșitul lui Octomvrie a fost de circa 1200 de vagoane, a regresat tare și i-și pierdut importanța, fiindcă prețurile ce se pot ajunge acolo nu ofer un rendiment suficient, prelungea aceea greutate de imagazinare și speșele cele mari de transport pe mare fac expedăriile preste această rută neconvenabile. Comerțul de prune în Octomvrie-Noemvrie a fost relativ foarte mărginit din cauza prețurilor celor urcate. Resultatul cantitativ al recoltei din estan a rămas cu mult inapoi așteptărilor că proviziunile deja de pe acum s'au împușinat binisor și pentru export mai rămân numai cantități relativ mici. O conjunctură mai bună resultă pentru vin, deoarece vinurile grele au fost căutate pentru străinătate și au astfel un loc de desfacere în abundență transporturile respective s'au făcut mai cu seamă pe Dunăre în jos și preste Salonicchi. Exportul de animale vii (boi și rimători) în Ungaria în cele două luni din urmă a fost important, deasemenea și cel de doage de buți. Importul s'a desvoltat preste tot multu i-tor și nimei cel de zahăr a fot slab, deoarece în urma conjuncturilor făcute mai înainte piețele au fost provădate în abundență cu această marfă. Venitele căilor noastre ferate se mișcă în direcțiune urcândă și au dat un rezultat favorabil. Venitele brute ale căilor ferate de stat dela 1 Ianuarie până la finea lui Octomvrie au fost de 3,818,290 franci față cu 2,623,590 franci în același period al anului trecut.

Prețul mărfurilor.

Piața din Făgăraș, 12 Decembrie. Grâu frumos helolitru fl. 5.0 până fl. 5.80; grâu mestecat fl. 4.4 până fl. 4.50, sâcara fl. 3.30 până fl. 3.80; cucuruz fl. 4. până fl. 4.50; ovășul fl. 2.40 până fl. 2.60; sâcarea de cânepă fl. 7. — până fl. 8. —; sâcarea de in fl. 8. —; până fl. 9. —; fasolea fl. 4. — până fl. 5.0 mazeră fl. 8. — până fl. 9. —; linteia fl. 8. — până fl. 9. —; crumpele fl. .30 până fl. 1.10; mlaie fl. 8. — până fl. 9. —; sâc brut 100 chile fl. 20. — până fl. 12. —; luminii turnate de sâc — cr. p. 22. —; unsoră de porc 65, slănină 60—65 cânepă fl. 25.—până 30.—. Un chilo carne de porc 30 cr.; carne de vită 30—32; carne de vițel 26 — carne de mel 24 cr.; ouă 6 cu 10 cr.,

Bursa de măriuri din Budapesta dela 13 Dec. 1890

Sămînțe	Qualitatea per Hect	Prețul per 100 chilogr.	Qualitatea per Hect	Prețul per 100 chilogr.
Grân				
Bănățenească nou	74	—	75	—
Grân dela Tisza nou	74	—	75	—
Grân „Pesta“ nou	74	—	75	—
Grân de Alba-Reg. nou	74	—	75	—
„Bacfa“ nou	74	—	75	—
Grân ung de Nord	74	—	75	—
Sămînțe vechi ori 2000	Solul	Qualitatea per Hect	Prețul per 100 chilogr.	
Săcără		70—72	7.20	7.40
Orz	Nutret de vinars de bere	60—62	6.6	6.90
Ovăș	—	62—64	7.10	7.60
Cucuruz (porumb)	—	64—66	7.8	8.7
—	bănaț. de alt soi	39—41	6.90	7.2
Meiu	—	75	6.65	6.75
Trigă	—	78	5.75	5.85
—	—	—	7.25	7.75
Grâu	de primă. de toam.	8.—	8.02	
Cucuruz	—	6.14	6.16	
Ovăș	—	7.01	7.03	
—	—	—	—	
Produse diverse	Solul	Oursul		
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	40	15.—	
Oleu de in	roșie rafinat	46.—	53.—	
Oleu de rap.	—	34.—	34.50	
Uns. de porc	dela Pesta dela țeară sântăvătă afumată	52.—	52.50	
Slănină	—	42.50	43.50	
Sâc	—	51.—	52.—	
Prune	—	37.—	8.—	
Lietar	din Bosnia, în bui din Sărbia, în saci slavon, nou bănățenească din Ungaria ungurească sârbesci brută	26.25	6.0	
Nuci	—	24.75	3.25	
Gogoși	—	—	—	
Miere	galbină străcurată de Rosenau brut	29.—	29.5	
Ceară	—	127.	128.	
Spirt	—	16.75	17.25	
—	—	18.—	18.0	

Cursul pietei din Sibiu.

Din 15 Decembrie st. n. 1890.

Hărțile-monetă română . . . Camp. 9.02 vënd. 9.10
Lire turcesci . . . „ 10.30 „ 10.40
Imperiali . . . „ 9.25 „ 9.35
Ruble rusești . . . „ 1.32 „ 1.34

Bursa de Budapesta.

Din 13 Dec st. n. 1890.

Renta de aur ung. 6% 102.70
„ „ 4% 99.80
„ hărțile 5% 113.50
Împrumutul căilor ferate ung. 113.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 96.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) 110.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) —
Bonuri rurale ung. 89.25
„ „ cu cl. de sortare —
„ „ bănățene-timșene —
„ „ cu cl. de sortare —
„ „ transilvane 104.—
„ „ croato-slavone 104.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 94.75
Obligațiunile desp. regalilor 127.50
Împrumut cu premiu ung. 127.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin 8.75
Renta de hărțile austriacă 88.75
„ „ argint austriacă 107.75
„ „ aur austriacă 145.—
Losurile austr. din 1860 980.—
Acțiunile băncii austro-ungare 8.7—
„ „ de credit ung. 312.30
„ „ austr. —
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina“ 102.—
Argintul —
Galbeni împărătești 5.48
Napoleon-d'ori 9.08
Mărci 100 imp. germane 56.50
Londra 10 Livres sterlingi 115.—

Bursa de Viena.

Din 13 Dec st. n. 1890.

Renta de aur ung. 6% 102.96
„ „ 4% 99.70
„ hărțile 5% 113.40
Împrumutul căilor ferate ung. 113.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 95.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) 110.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) —
Bonuri rurale ung. 88.90
„ „ cu cl. de sortare —
„ „ bănățene-timșene —
„ „ cu cl. de sortare —
„ „ transilvane 104.—
„ „ croato-slavone 104.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 145.—
Împrumut cu premiu ung. 127.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin 8.75
Renta de hărțile austriacă 89.20
„ „ argint austriacă 107.75
„ „ aur austriacă 145.—
Losurile austr. din 1860 982.—
Acțiunile băncii austro-ungare 86.75
„ „ de credit ung. 802.25
„ „ austr. —
Argintul 5.45
Galbeni împărătești 9.11
Napoleon-d'ori 9.08
Mărci 100 imp. germane 56.50
Londra 10 Livres sterlingi 114.90

Bursa de București.

14 Dec. n. — 4 oare p. m. Casa

Foaia Ilustrată

Apare în 1-a Ianuarie u. 1891.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA” ÎN SIBIIU, fundată în anul 1868

[979] 4

asigurează prelungă condițiile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobili etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru term-inuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1886 fl. 617,757.15	în a. 1869—1886 fl. 468,466.39
în a. 1887 „ 57,939.61	în a. 1887 „ 42,436.01
în a. 1888 „ 49,110.60	în a. 1888 „ 46,826.41
în a. 1889 „ 29,899.71	în a. 1889 „ 46,966.61
Suma fl. 754,707.07.	Suma fl. 603,895.42.

1,358.602 fl. 49 cr.

Conform bilanțului pentru 1889 fondurile de rezervă și garanție se ucră la
611.270 fl. 24 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu (Strada Cismădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münnich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

INSTITUT TIPOGRAFIC DIN SIBIIU.

Călimdarul Poporului pe anul comun 1891.

Cuprinsul: Călimdar astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1890. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Correspondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scala timbrelor. — Autoritățile bisericești în Ungaria. — Nepoțica, novelă de Enea Hodoș. — Eu sunt fericit, disertație de Ioan Russu Abrudeanul. — Economic: Pustiirea viilor prin filoxeră, de Dr. D. P. Barciannu. — Poezii: Sfințit de iană, de M. Gregoriady de Bonachi. — Mihail-Vodă Craioveanul, de Ioan Nenițescu. — Nunta Zamferei, de George Coșbuc. — Anecdote populare: Țiganul cu pușca, de T. D. Speranță. — Minune ungurească, de T. D. Speranță. — Doine populare. — Țigurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Inserate.

Numai 20 cr. exemplarul.

INSTITUTUL UNIVERSAL

pentru

MIJLOCIREA DE CĂSĂTORII

Tetschen, lângă Elba

[981] 1—2

(fără concurență)

caută pentru toate comitatele din UNGARIA și TRANSILVANIA oameni de încredere prelungă proviziune mare, care posedă cunoștința de locuitori și limba germană.

Oferte sub G. K. posterestante Tetschen (lângă Elba).

Institut tipografic în Sibiu.

A ășit de sub tipar și se află de vândare la Institutul tipografic, societate pe acții în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrei baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1890.

Budapesta—Predeal				Predeal—Budapesta				Budapesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapesta				Copsa-mică—Sibiu			
Tren	acelerat	Tren	de persoane	Tren	acelerat	Tren	de persoane	Tren	acelerat	Tren	de persoane	Tren	acelerat	Tren	de persoane	Tren	acelerat	Tren	de persoane
Viena	3.25	8.—	10.50	București	7.35	—	4.45	Viena	8.—	10.50	3.25	Teiuș	12.59	4.51	—	Copsa-mică	4.05	10.47	7.10
Budapesta	9.25	2.—	7.35	Predeal	1.08	5.35	9.12	Budapesta	2.—	8.15	9.40	Alba-Iulia	1.39	5.27	—	Șeica-mare	4.35	11.17	7.43
Szolnok	11.22	4.05	11.07	Timiș	1.37	6.19	9.41	Szolnok	4.20	11.18	1.02	Vintul-de-jos	1.56	5.44	—	Loameș	5.16	11.58	8.27
P-Ladány	1.07	5.46	1.20	Brașov	2.13	7.21	10.17	Arad	8.10	3.50	5.27	Jibot	2.23	6.06	—	Ocna	5.47	12.29	8.59
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	Feldioara	2.43	4.00	10.32	Orăștie	2.20	4.10	5.50	Simeria (Piski)	2.49	6.28	—	Sibiu	6.10	12.52	9.23
Mező-Telegd	2.32	7.11	3.09	Agostonfalva	3.12	4.14	11.18	Glogovaț	2.34	4.22	6.02	Deva	3.37	6.56	—	Sibiu—Copsa-mică			
Rév.	3.02	7.41	3.48	Homorod	3.32	5.20	11.30	Györök	3.05	4.46	7.23	Branicica	3.53	7.26	—	Sibiu	7.35	4.34	9.50
Brateca	3.33	8.16	4.31	Șighișoara	3.47	5.47	11.51	Ilia	3.23	4.58	6.34	Ilia	4.18	7.48	—	Ocna	8.02	4.58	10.14
Bucia	—	—	4.54	Elisabetopol	4.20	6.35	12.27	Radna-Lipova	3.39	5.16	6.52	Gurasada	4.43	8.10	—	Loameș	8.30	5.25	10.40
Cucia	4.26	9.05	5.40	Mediaș	5.25	8.12	1.35	Conop	—	—	—	Zam	4.53	8.20	—	Șeica-mare	9.05	5.55	11.10
Huedin	4.58	9.35	6.22	Copsa-mică	5.45	8.47	1.59	Soborsin	—	—	—	Soborsin	5.21	8.48	—	Copsa-mică	9.34	6.20	11.35
Stana	—	—	6.38	Micăsasa	6.12	9.29	2.32	Zam	—	—	—	Bérvava	5.56	9.17	—	Cucerdea—Oșorheiu—Regh-săs.			
Aghirș	—	—	6.59	Blaj	6.33	10.10	2.59	Gurasada	—	—	—	Conop	6.46	9.54	—	Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Ghirbău	—	—	7.11	Crăciunel	6.46	10.32	3.13	Ilia	—	—	—	Radna-Lipova	7.02	10.09	—	Cheta	3.25	8.53	3.26
Nădășel	5.49	—	7.24	Teiuș	6.48	10.42	3.18	Branicica	—	—	—	Deva	7.36	10.38	—	Ludoș	3.41	9.11	3.42
Cluj	6.02	10.35	7.39	Aiud	7.22	11.37	3.33	Deva	—	—	—	Pauliș	6.06	10.51	—	M-Bogat	3.56	9.39	3.57
Apahida	6.12	11.02	7.54	Vintul-de-sus	7.51	12.23	3.48	Simeria (Piski)	—	—	—	Györök	6.24	11.03	—	Cipeu-Iernut	4.33	10.18	4.34
Ghirbău	6.27	11.23	8.11	Uioara	7.58	1.23	3.50	Orăștie	—	—	—	Glogovaț	6.53	11.27	—	Kereș-Sz-Pál	4.48	10.34	4.49
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	Crăciunel	8.15	1.50	4.03	Jibot	—	—	—	Arad	7.06	11.38	—	Nireșteu	5.11	10.58	5.12
Uioara	—	—	9.56	Teiuș	8.27	2.20	4.14	Vintul-de-jos	—	—	—	Szolnok	7.45	12.10	—	Oșorheiu	5.30	11.17	5.31
Vintul-de-sus	—	—	10.02	Aiud	8.45	2.26	4.36	Alba-Iulia	—	—	—	Budapesta	9.56	12.05	—	Reghinul-săs.	5.46	—	5.46
Aiud	8.21	1.55	10.22	Cucerdea	9.16	2.28	4.58	Teiuș	—	—	—	Viena	10.17	12.26	—	Regh-săs.—Oșorheiu—Cucerdea			
Teiuș	8.37	2.14	10.39	Ghirbău	10.36	2.39	5.06	Simeria (Piski)—Petroșeni	—	—	—	Petroșeni—Simeria (Piski)	1.55	5.50	—	Reghinul-săs.	7.25	—	7.25
Crăciunel	8.42	2.24	10.57	Blaj	10.48	2.42	5.11	Simeria	7.17	11.28	3.50	Banița	6.05	10.42	4.03	Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea			
Blaj	9.14	3.02	11.20	Nădășel	10.48	2.46	5.15	Streiu	7.54	12.12	4.32	Crivadia	6.45	11.23	4.49	Reghinul-săs.	8.25	8.15	—
Micăsasa	—	—	3.33	Aghirș	—	—	5.28	Hațeg	8.45	1.08	5.20	Pui	7.26	11.57	5.24	Oșorheiu	10.—	9.53	—
Copsa-mică	9.49	3.48	12.23	Ghirbău	—	—	5.45	Pui	9.39	2.03	6.15	Hațeg	8.07	12.33	6.04	Nireșteu	7.44	6.14	10.39
Mediaș	—	—	12.39	Stana	—	—	5.58	Crivadia	2.51	2.51	7.03	Hațeg	8.51	1.19	6.43	Kereș-Sz-Pál	8.07	6.37	11.02
Elisabetopol	10.30	—	1.08	Huedin	—	—	6.05	Banița	11.26	3.30	7.28	Streiu	9.41	2.09	7.28	Cipeu-Iernut	8.29	6.58	11.23
Șighișoara	11.06	—	1.50	Crăciunel	12.01	8.27	6.43	Petroșeni	12.—	4.02	8.15	Simeria	10.20	2.47	8.—	M-Bogat	9.02	7.25	11.53
Hașfalău	11.21	—	2.06	Cluj	12.31	8.49	7.12	Arad—Timișoara	—	—	—	Timișoara—Arad	—	—	—	Ludoș	9.35	7.41	12.00
Homorod	12.37	—	3.20	Nădășel	—	—	7.24	Arad	6.41	12.20	9.10	Timișoara	7.20	3.30	8.15	Cheta	9.51	7.57	12.2
Agostonfalva	—	—	3.56	Aghirș	—	—	7.47	Aradul-nou	7.09	12.44	9.22	Sân-Andrei	7.09	3.16	7.59	Cucerdea	10.23	8.25	12.50
Apatia	—	—	4.19	Stana	—	—	7.51	Németh-Sâgh	7.31	1.09	9.41	Mercizfalva	6.51	2.43	7.25	Simeria (Piski)—Hunedoara			
Feldioara	1.47	—	4.44	Huedin	—	—	7.58	Vinga	7.58	1.37	10.01	Orcizfalva	6.35	2.26	7.04	Simeria (Piski)	11.05	8.38	—
Brașov	2.23	—	5.20	Cucia	—	—	8.14	Orcizfalva	8.14	1.54	10.14	Vinga	6.17	1.59	6.37	Cerna	11.26	8.59	—
Timiș	3.15	—	5.30	Brateca	—	—	8.29	Mercizfalva	8.29	2.10	10.26	Németh-Sâgh	6.05	1.39	6.18	Hunedoara	11.55	9.28	—
Predeal	3.47	—	6.45	Rév.	—	—	8.45	Sân-Andrei	8.45	2.27	10.39	Aradul-nou	5.50	1.21	5.55	Hunedoara—Simeria (Piski)			
București	9.30	—	11.45	Mező-Telegd	—	—	9.08	Timișoara	9.08	2.53	10.58	Arad	5.30	12.35	5.25	Hunedoara	6.—	2.15	—
Murș-Ludos—Bistrița				Bistrița—Murș-Ludos				Ghirbău—Turda				Turda—Ghirbău				Sighișoara—Odorheiu			
Murș-Ludos	—	—	4.—	Bistrița	—	—	1.16	Ghirbău	7.40	10.50	3.50	Turda	6.05	9.40	2.40	Sighișoara	5.—	11.25	—
Tagu-Budatelic	—	—	7.07	Tag-Budatelic	—	—	4.15	Turda	8.—	11.10	4.10	Ghirbău	6.25	10.—	3.—	Odorheiu	7.49	1.50	—
Bistrița	—	—	9.59	Murș-Ludos	—	—	7.21	Sighișoara	—	—	—	Odorheiu	—	—	—	Sighișoara	—	—	—

Nota: Numerii încaudrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necșa.